

Tamara (18): "Het maakt niet uit of je achttien of veertig bent om een goede moeder te zijn"

Jonge ploetermoeders redden het zelf

Voor allemaal is het schrikken als de zwangerschapstest positief blijkt. Een abortus wordt overwogen, maar niet uitgevoerd. Het is ploeteren: negatieve reacties vanuit de omgeving, afgebroken studies, geldzorgen, nooit meer luieren maar serieuze verantwoordelijkheden. Drie tienermoeders vertellen hoe zij het redden.

Tekst: Door van der Wiele
Foto's: Sake Rijpkema

Binnenkort nummer twee

Moeder: Tamara, 18 jaar
Zoon: Liam, 12 maanden
Vader: Charles, 20 jaar

"Charles leerde ik kennen tijdens een vakantie in Frankrijk,

hij is Frans. We waren zo verliefd, we konden maar moeilijk afscheid nemen. Een paar maanden later was ik jarig en Charles stond als verrassing voor de deur. Toen we een tijdje een relatie hadden, vroeg ik mijn ouders of hij bij ons kon komen wonen in Huizen. Zij hebben de zolder voor ons ingericht. Twee maanden later bleek ik zwanger.

Dat was schrikken, maar Charles en ik waren hartstikke blij. Ook mijn ouders waren er al snel heel blij mee. Ik zat nog op de middelbare school, in mijn laatste jaar. Het was een zware zwangerschap, ik was vaak ziek. Ik heb zelfs in het ziekenhuis gelegen omdat de baby er te vroeg uit wilde. Een paar weken na mijn eind-

examens werd Liam geboren. Op mijn zeventiende. Zes weken voor de bevalling zijn Charles en ik getrouwd, dat was eind augustus vorig jaar. Op dit moment woont Charles weer in Frankrijk bij zijn ouders. Het ging niet goed hier in huis. Teveel mensen, dat gaf stress. We zoeken een huis in de buurt. Het is wel moeilijk hoor, op zo'n

Tamara (18): "Ik wil op een kinderdagverblijf werken, dan kan Liam mooi mee."

Kelley (18): "Soms vind ik het best zwaar, maar dan kijk ik naar mijn dochter en dan denk ik: 'we komen er wel'."

afstand. We kunnen elkaar niet zo vaak opzoeken, de treinreis is veel te duur. Momenteel werk ik drie ochtenden per week in de thuiszorg. Dat verdient heel slecht, ik kan daar niet zelfstandig van leven. Gelukkig krijg ik veel steun van mijn ouders. Als ik werk, past mijn moeder op Liam. We denken hetzelfde over opvoeding, dus dat gaat heel goed. In februari ga ik weer naar school. Ik wil op een kinderdagverblijf werken, dan kan Liam mooi mee."

"Ik vind het heel leuk om moeder te zijn. Het is ook zwaar hoor, ik ben de hele dag bezig. En de buitenwereld reageert soms vervelend. Toen ik hoogzwanger was, liep ik langs een groepje jongeren. Zij lachten mij keihard uit. Alsof ik het niet kan. Het maakt niet uit of je achttien of veertig bent om een goede moeder te zijn. Een oom zei tegen mij: 'Je bent jong, je moet het maar weg laten halen.' Ik

werd superboos. Het is een levend wezentje, daar moet je niet zo gemakkelijk over praten. Uitgaan mis ik niet zo, dat is tegenwoordig toch alleen maar vechten. In mijn vriendenkring ben ik niet de enige jonge moeder. Een goede vriendin van mij heeft ook een kindje, dat is heel gezellig. Ik ben aangesloten bij een netwerk van tienermoeders op Hyves, soms maken we een uitstapje en we hebben een forum. Ik droom van een leuk huisje, samen met Charles en twee of drie kinderen. Ik wil niet te lang wachten met de tweede, dat is niet leuk voor Liam."

Dubbele dosis voorbehoedmiddelen

Moeder: Kelley, 18 jaar
Dochter: Faéntely Shakeely, 14 maanden
Vader: Shelvis, 19 jaar

"Zwanger raken was mijn grote angst, dus ik slikte dagelijks

stipt om acht uur de pil en we hadden condooms. Toen ik vermoedde dat ik zwanger was, heb ik een thuistest gedaan en drie keer een test bij de huisarts. Ik braakte iedere ochtend, maar de uitslagen waren drie keer negatief, bij de vierde bleek ik toch zwanger. Mijn moeder maakte een afspraak

houden, daarover heb ik heel veel ruzie met haar gehad. Nu, achteraf, zegt mijn moeder dat ze blij is dat ik zo eigenwijs ben geweest. 'Deze baby maakt me gelukkig', zegt ze."

"Shelvis en ik zijn uit elkaar, maar we hebben nog goed contact. Hij helpt me met klus-

Kelley (18): "Ze zagen dat ik alles goed op orde heb: geen schulden, ik zorg goed voor mijn kind"

voor mij bij de abortuskliniek. Ik zat daar met tegenzin. Zij stelden vast dat ik bijna vier maanden zwanger was. Ik woonde met mijn moeder, zij is MS-patiënte en gaat erg achteruit de laatste tijd. Verder heb ik geen familie, alleen een nicht in Amerika. Ik heb altijd voor mijn moeder gezorgd, ik was al vroeg zelfstandig. Ik wilde mijn kind

jes in mijn nieuwe woning en hij past regelmatig op Faéntely. We hebben kort samengewoond, maar we maakten veel ruzie. Dat had een negatieve invloed op onze dochter. Daarom ben ik in een tienermoederhuis gaan wonen van de stichting Arosa. Ze zagen daar dat ik alles goed op orde heb: geen schulden, ik zorg goed

Soesja (28): "Ik wilde laten zien dat ik mijn kind zelf kon opvoeden."

voor mijn kind en ik ben met een opleiding begonnen. Na

Albeda College houden ze er rekening mee dat ik voor mijn

Tamara (18): "Als ik werk past mijn moeder op Liam, we denken hetzelfde over de opvoeding"

twee maanden mocht ik via Arosa een huis bezichtigen. Nu woon ik sinds twee weken in dit huis in Rotterdam, hier ben ik heel blij mee. Shelvis en mijn moeder wonen in de buurt. Mijn leven was onrustig: ik sliep een paar dagen bij mijn moeder die geen drukte kan verdragen, dan weer bij Shelvis en later in het tienermoederhuis. In mijn nieuwe huis voel ik me veilig."

"Afgelopen februari ben ik begonnen met de opleiding Helpende Welzijn, hierna ga ik SPW doen. Ik wil in een kinderdagverblijf werken. Op het

moeder en dochter moet zorgen. Daar voel ik me begrepen. Faëntely gaat vijf dagen

per week naar de crèche, maar ze is veel ziek geweest. De meeste zorgen heb ik op financieel vlak. Ik ontvang een studiebeurs van bijna duizend euro. Mijn huur bedraagt zeshonderd euro. Gelukkig krijg ik een beetje financiële steun van mijn moeder. Soms vind ik het best wel zwaar, dan vraag ik mij af hoe ik het allemaal moet doen. Ik zie mijn moeder achteruit gaan. Maar dan kijk ik

naar mijn dochter en dan denk ik 'we komen er wel'. Ik moet nog een beetje verwerken wat er allemaal is gebeurd, maar ik houd altijd in mijn hoofd dat ik wil dat mijn dochter trots op mij kan zijn. Dat zij later kan zeggen: 'mamma had het heel moeilijk, maar ze ging wel door.' Ik ben smoorverliefd op haar en heb geen idee wat ik zonder mijn kindje zou moeten."

Tienermoeders in Nederland

Wereldwijd heeft alleen Zwitserland een lager aantal tienermoeders dan Nederland. In 2007 kregen in ons land 2540 meiden jonger dan twintig jaar een kind. Onder de groep autochtone meisjes bleef het aantal geboorten constant met 1489 geboorten in 2007. Het aantal tiener-

moeders van negentien jaar in de groep niet-westerse allochtone leeftijdgenoten daalde ten opzichte van 2001 met 24 procent. Bij de groep jonger dan zeventien jaar was de afname 43 procent. Dat komt vooral door een forse daling van het aantal tienermoeders onder niet-westerse allochtone

meisjes: van 1736 naar 779. De Turkse en Marokkaanse meiden naderen het geboortecijfer van hun autochtone leeftijdgenoten. Ook het aantal tienermoeders van Antilliaanse afkomst neemt iets af, maar dat cijfer is nog acht keer zo hoog als de autochtone groep. (Bron: CBS)

Begin niet zo vroeg!

Moeder: Soesja, 28 jaar
Kinderen: Giovanni, 12 jaar
en Lekisha, 9 jaar
Vader: Brian, 31 jaar

"Het is bijna dwangmatig, zoals ik mijn kinderen inprent dat ze niet op tienerleeftijd kinderen moeten krijgen. Kies een goede partner uit voor je kind, dat is zo

Amsterdam langsggegaan, maar niemand heeft mij verder kunnen helpen."

"Het eerste jaar heb ik bij mijn ouders op zolder gewoond, maar ik wilde me van hen losmaken. Ik wilde laten zien dat ik mijn kind zelf kon opvoeden. Het liefste wilde ik naar een opvanghuis voor tienermoeders, maar dan moesten mijn

Soesja (28): "Deze zwangerschap is zo anders, ik kan er nu veel meer van genieten"

belangrijk. Op mijn zestiende raakte ik voor de eerste keer zwanger van Brian. Per ongeluk, maar ik was dol op kinderen. Abortus is geen seconde in me opgekomen. Op die leeftijd heb je geen idee hoe de wereld in elkaar steekt. Mijn relatie met Brian was heel problematisch, toch kreeg ik op mijn negentiende een tweede kind met hem. Ik heb alles alleen moeten doen, ik had geen steun aan hem. We communiceren nog steeds heel slecht. De kinderen hebben daar onder te lijden gehad en dat vind ik achteraf heel zonde."

"Ik was doodsbang om mijn ouders te vertellen dat ik zwanger was. Ik ben daarbij geholpen door een lerares van een huiswerkklas. De schrik zat er goed in, maar mijn ouders hebben me alle kansen geboden. Ze betaalden een dure secretaresseopleiding voor me, maar die heb ik niet af kunnen maken. Lekisha was een baby en Giovanni peuter. Ik werkte vier dagen en ging één dag naar school. Elke nacht was ik tot twaalf uur met mijn huiswerk bezig, dat hield ik niet vol. Daarna ben ik full-time gaan werken, want ik had geld nodig. Als ik iets van een aanvulling had kunnen krijgen op mijn inkomen, dan had ik later terug naar school kunnen gaan. Ik ben alle denkbare maatschappelijk werkers in

ouders doen alsof ik thuis niet terecht kon. Daar wilden zij niet aan meewerken. Via via heb ik een betaalbare woning gevonden, daar heb ik met Brian en de kinderen gewoond. Ik kwam in de knoop met rekeningen betalen, daar wist ik niets vanaf. De schulden liepen op en mijn ouders hielpen me uit de brand. De eerste twee jaar heeft mijn vader de huur betaald. Daar heb ik mazzel mee gehad, ik weet niet hoe ik het zonder die hulp had moeten redden. Ook met de crèche heb ik geluk gehad. De wachttijden waren waanzinnig lang en ik had al duizend crèches gebeld. Ik ben binnengekomen bij een crèche om de hoek en heb mijn situatie voorgesteld. Deze wilde een uitzondering voor me maken. Binnen twee weken konden beide kinderen daar terecht. Terugkijkend heb ik behoorlijk depressieve periodes gehad: ik zat in een beroerde relatie, ik had twee kleine kinderen en ik moest de boel draaiende houden. Avondenlang heb ik gehuild. Sinds twee jaar heb ik een nieuwe relatie en ben zwanger van mijn derde kind. Dit keer is het zo anders. We hebben alles al klaar voor de komst van de baby. Ik kan er nu veel meer van genieten."

Brian heet in werkelijkheid anders.

Column Kaj Elhorst, freelance journalist**Heel fijn!**

Lang geleden toen ik nog jonger was dan nu, zongen we op de lagere school een liedje dat eindigde met de zin: "Wij zijn jong en dat is fijn!" In die tijd heb ik me nooit afgevraagd of daar kanttekeningen bij te plaatsen waren. Later in mijn puberteit werd de tekst enigszins anders: "Wij zijn jong en dat is fijn,.... voor ons." Het venijn zat hem in het staartje want wij, mijn vrienden en ik, waren de enigen die van onze jeugd genoten. De meeste andere mensen kregen er meer en meer de pest aan.

Misschien werden we gezien als probleemjeugd maar ik denk het eigenlijk niet. Niemand kwam ooit op de gedachte om ons in algemene zin aan te spreken op ons gedrag. Alleen op incidentele rotstreken. Men aanvaardde het puberale gerommel meestal. De laatste jaren betekenen voor mij in dat opzicht een cultuurschok. Vijftien jaar geleden kwam ineens het woord 'probleemjeugd' in de mode en die probleemjeugd moest op het rechte pad gehouden worden. Vreemd, het klinkt alsof de ouders van nu in het verleden allemaal brave borstjes waren die niet anders deden dan huiswerk maken en helpen met afwassen. Een nieuwe trend rond de probleemjeugd is 'investeren in jongeren'. De enigen die dat vroeger bij mij deden, waren mijn ouders. Of liever, mijn vader want mijn moeder is jong gestorven: de basis voor een probleemgezin.

Ik voel me dan ook een beetje ervaringsdeskundige, hoewel de wereld veranderd is. In mijn meest opstandige dagen was ik vooral op zoek naar mijzelf. Ik

geloof niet dat ik erg stond te trappelen om hulp bij die zoektocht en er was ook haast niemand die hulp aanbood. Gek eigenlijk, want tegenwoordig zijn er coaches bij werving- en selectiebureaus die mensen helpen bij het zoeken naar hun eigen talenten en belangstelling. Het kan best zijn dat je daar niet zo voor open staat als je nog 'fijn jong' bent.

Het zal duidelijk zijn. Ik ben nog niet zo erg uit dat 'investeren in jongeren'. Voor mijn gevoel zijn het vooral de jongeren zelf die met behulp van de ouders investeren. Ik kan me wel voorstellen dat het onderwijs in jongeren investeert door meer aandacht te besteden aan persoonlijkheidsontwikkeling. Daarvoor is volgens mij veel aanbod nodig op het gebied van creatieve vakken en discussie-uren. Wat mij betreft mogen daar best wat uren computergedoe voor worden ingeleverd.

Tja en dan is er natuurlijk altijd nog het honk waar jongeren graag in hun vrije tijd komen. Ja, zo iets kan ik me van lang geleden ook nog wel herinneren. Ik maak me ook sterk dat veel ouderen toen ook al dat cafetaria ontlieden om zich niet tussen de jongeren door te hoeven worstelen.

Ik weet het niet. Investeren in jongeren betekent naar mijn gevoel dat je ze de kans biedt zichzelf te ontdekken en hen de kans biedt deel te nemen aan de samenleving. Die twee horen ten nauwste bij elkaar. Wie zichzelf kent, vindt haast ongemerkt een toegang tot de samenleving. En dan volgt de ontdekking: "Ik ben jong en dat is fijn!"

Reageren?

Mail naar: redactiesociaaltotaal@kluwer.nl.